

Dosarul nr. 2ra-1768/22
2-18005374-01-2ra-20122022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (jud. I. Botezatu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G. Colev, A. Curdov, Șt. Starciuc)

ÎNCHEIERE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Trifon Varban,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Trifon Varban
împotriva Valentinei Varban, intervenienți accesorii Galina Varban și notarul
Liudmila Ganeva cu privire la rezoluțiunea contractului de donație,
împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă:

La 19 decembrie 2018, Trifon Varban a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Valentinei Varban, intervenienți accesorii Galina Varban și notarul
Liudmila Ganeva, solicitând rezoluțiunea contractului de donație din 01 septembrie
2017, încheiat între Trifon Varban, Galina Varban și Valentina Varban, în partea
donării cotei sale părți din averea comună cu restituirea bunului donat, apartamentul
nr. xxxxx, amplasat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 22 mai 2014
împreună cu soția Galina Varban au devenit proprietarii apartamentului nr. xxxxx,
amplasat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx, număr cadastral xxxxx.

La 01 septembrie 2017 a fost încheiat contractul de donație, prin care el și
Galina Varban au donat, iar Valentina Varban a primit în dar apartamentul
menționat.

Reclamantul a susținut că, urmează a fi rezoluționat contractul de donație în
partea donării cotei sale părți, deoarece imediat după încheierea acestuia, soția
Galina Varban și fiica Galina Varban i-au interzis să locuiască în apartamentul dat,
evacuându-l, de fapt. Astfel, în rezultatul donării și privării de dreptul de a locui în
apartamentul dat, care este unicul loc de trai al său, a fost lipsit de spațiul locativ,
datorită căruia își putea asigura existența și nevoile minimale și elementare. La fel,
în lipsa veniturilor, nu este în posibilitate de a-și asigura existența și să se întrețină,
precum nici nu are un loc stabil de trai, fiind nevoit să locuiască temporar la
cunoscuți și rude.

De asemenea, a afirmat că, nu are anumite venituri pentru a-și asigura nevoile
elementare de viață, nu desfășoară activitate de întreprinzător și în lipsa surselor

insuficiente, este nevoit în ultimul timp de a apela la cunoscuții săi pentru a-i împrumuta bani în limitele posibilităților.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Trifon Varban și s-a rezoluționat contractul de donație din 01 septembrie 2017, încheiat între Trifon Varban, Galina Varban și Valentina Varban în partea donării cotei-părți a lui Trifon Varban din averea comună, cu restituirea bunului imobil, apartamentul nr. xxxxx, amplasat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx.

Prin decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul declarat de Valentina Varban, Galina Varban și avocatul Ștefan Porumbescu și s-a casat hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești; s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Trifon Varban împotriva Valentinei Varban cu privire la rezoluțiunea contractului de donație din 01 septembrie 2017.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, după cum rezultă din hotărâre, instanța de judecată a ajuns la concluzia privind admiterea cerințelor reclamantului Trifon Varban cu privire la rezoluțiunea contractului de donație, bazându-se pe aceea că, donatorul Trifon Varban dispune de un nivel de venit scăzut care nu-i permite să se întrețină într-un mod decent și să-și asigure existența, precum și că are la întreținere mama cu posibilități limitate, ceea ce corespunde legislației civile și constituie temei pentru rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie și restituirea de donatar a bunului imobil, apartamentul nr. xxxxx, amplasat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx, număr cadastral xxxxx.

Instanța de apel a considerat că, instanța de judecată eronat a ajuns la concluzia privind admiterea cerințelor reclamantului pentru motivele invocate, reieșind din următoarele.

Așadar, art. 836 alin.(1) Cod civil, în vigoare la momentul încheierii contractului de donație, prevede că, dacă donatorul, după executarea donației, nu mai este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți, poate cere de la donatar restituirea bunurilor donate pe care acesta le mai posedă.

Astfel, pentru restituirea bunurilor donate din motivul stării de nevoie este necesară cumularea a doi factori juridici: -dacă donatorul nu este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare; -și dacă donatorul nu este în stare să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți.

Totodată, donatarul posedă acest bun în continuare.

Instanța de apel a considerat că, în speță nu se constată aceste condiții pentru restituirea apartamentului donat din motivul stării de nevoie.

După cum rezultă din materialele dosarului, reclamantul Trifon Varban, născut în anul xxxxx, nu cădea sub incidența vârstei de pensionare, nu a prezentat actele ce ar confirma gradul de dizabilitate/lipsa capacității de exercițiu ș.a. Mai mult, reclamantul nu a prezentat confirmare că, se află la evidența la agenția pentru ocuparea forței de muncă cu scopul de a se angaja, precum și nu a prezentat acte confirmative despre motivul neangajării sale, creând intenționat starea de nevoie.

În același timp, la materialele dosarului lipsesc actele ce confirmă venitul acestuia la momentul efectuării donației.

Instanța de apel a notat că, la momentul semnării contractului, reclamantul avea

vârsta de 45 ani, fiind o persoană cu capacitate de exercițiu, conștientizând caracterul și efectele acțiunilor sale.

Din textul contractului de donație din 01 septembrie 2017 rezultă că, părțile au convenit asupra condițiilor esențiale ale acestuia, fiind clar indicat obiectul și voința părților, contractul de donație fiind semnat de reclamant personal, iar motive de a presupune că, aplicând semnătura în contract, reclamantului nu i-a fost adus la cunoștință conținutul acestuia, nu sunt. Textul contractului de donație este unul clar, având sens unic, excluzând tălmăcirea ambiguă.

Instanța de apel a indicat că, reclamantul semnând contractul personal, a confirmat lipsa circumstanțelor ce-l obligă de a încheia această tranzacție în condițiile extrem de nefavorabile pentru sine.

Instanța de apel a punctat că, în ședința de judecată a instanței de apel reprezentantul reclamantului a explicat că: „circumstanțele de fapt ale înaintării acțiunii date este faptul că, a fost efectuată tranzacția și practic, imediat, lui Trifon Varban i-a fost interzis să locuiască în acest apartament, ceea ce a determinat adresarea lui Trifon Varban în instanța de judecată. Fiica a crescut, iar Trifon Varban era de folos când era nevoie, iar după efectuarea tranzacției, Trifon Varban a rămas, se poate de spus, în stradă. Recipisele nu sunt o probă unică și de bază ce semnifică existența nevoii a lui Trifon Varban, au fost aduse pentru a demonstra că în unele perioade Trifon Varban a avut nevoie de bani, care îi împrumuta de la persoane terțe. Fiica clientului, în pofida vârstei sale, probabil nu înțelege că familia necesită a fi întreținută și Trifon Varban a încercat prin toate metodele posibile să o facă. Consideră că, ei au probat că Trifon Varban se află într-o stare permanentă de nevoie, nu are alte venituri, în virtutea unei anumite stări fiziologice, nu-și poate găsi un loc normal de muncă, care să-i permită să viețuiască normal. Dacă nu ar exista poziția Galinei Varban, care după încheierea contractului de donație a încetat anumite relații de familie, probabil că nu ar fi existat nici această acțiune”.

Instanța de apel a menționat că, cele indicate semnifică că la momentul încheierii contractului contestat, voința lui Trifon Varban manifestată la întocmirea contractului de donație, a corespuns întru totul intenției sale de a-i transmite fără restituire fiicei Valentinei Varban apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx. Schimbarea ulterioară a propriei decizii de către reclamant, nu reprezintă temei pentru rezoluțiunea contractului de donație.

Totodată, instanța de apel a constatat că, reclamantul Trifon Varban, până la încheierea contractului de donație, la încheierea contractului și după încheierea contractului de donație, a locuit permanent cu mama sa în sat. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx, adică are loc de trai și nu necesită a locui în apartamentul donat în mun.Comrat și corespunzător nu a parvenit anumite consecințe pentru ei.

Instanța de apel a conchis că, la încheierea contractului de donație din 01 septembrie 2017, donatorului Trifon Varban i-au fost explicat prevederile art. 753, 755- 785 Cod civil.

Conform pct. 4.3 al contractului de donație „donatorii” garantează „donatarului” precum că, apartamentul nr. 17 nu are datorii, precum și nu au drepturi și cerințe materiale persoanele terțe, nu este obiectul unui litigiu, gaj, despre care la momentul încheierii „donatorii” sau „donatarul” nu puteau să nu cunoască (f.d.4-5)

Astfel, instanța de apel a considerat că, reclamantul nu a prezentat probe precum că se află în stare de nevoie și este obligat să îndeplinească obligațiile legale

de întreținere a persoanelor terțe.

Instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge cerințele reclamantului ca fiind neîntemeiate.

La 19 octombrie 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.114), Trifon Varban a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, concluziile cu privire la definirea și clarificarea incompletă a circumstanțelor relevante pentru soluționarea cauzei și contrazicerea concluziilor primei instanțe sunt neîntemeiate

Totodată, a opinat că, argumentul instanței de apel precum că nu sunt motive pentru restituirea donației (apartamentul) nu corespunde circumstanțelor reale ale cauzei. Din lipsa studiilor de specialitate, nu este angajat în câmpul muncii și nu are nicio sursă de venit sub formă de salariu sau alte surse de venit pentru necesitățile de bază. La fel, a indicat că, informația de la serviciul fiscal prezentată confirmă lipsa veniturilor, precum și infirmă argumentul instanței de apel privind neprezentarea documentelor care să arate lipsa veniturilor. Faptul că nu este înregistrat la agenția de ocupare a forței de muncă pentru a se angaja în câmpul muncii, nu dovedesc lipsa de nevoie și existența veniturilor sau surselor de venit.

Recurentul a afirmat că, este neîntemeiată și neveridică poziția instanței de apel precum că intenționat a creat starea de nevoie, nu este susținută de nicio probă și de nicio justificare de fapt. Argumentele instanței de apel precum că, a fost informat despre anumite dispoziții legale la încheierea contractului de donație, precum că nu a fost lipsit de capacitate juridică etc., nu au nicio legătură cu obiectul litigiului și contravin constatările primei instanțe.

Referitor la constatarea instanței de apel precum că, la momentul încheierii contractului contestat și după încheierea acestuia, avea un loc de reședință la mama sa și nu ar avea nevoie să locuiască în apartamentul donat, nu corespund circumstanțelor stabilite în cauză. Imediat după semnarea contractului de donație, soția și fiica i-au interzis să locuiască în apartament, de fapt, evacuându-l. Ca urmare a înstrăinării bunului imobil menționat și privării de dreptul de a locui în apartament, care era singurul loc de reședință, a fost lipsit de locuința prin care își putea asigura existența și nevoile. La fel, a precizat că, mama sa fiind o persoană în vârstă, are și dizabilități și prin urmare, are nevoie de îngrijire și supraveghere permanentă. Astfel, a considerat că, sunt îndeplinite condițiile de a-i fi restituit bunul donat.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 20 decembrie 2022 (Vol.II, f.d.115) a fost expediată în adresa intimaților și a fost recepționată la 26 decembrie 2022 și la 27 decembrie 2022, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.117-119).

La 09 ianuarie 2023, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.122), notarul Liudmila Ganeva a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea considerării recursului ca fiind inadmisibil.

La 16 ianuarie 2023, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.128), Valentina Varban și Galina Varban au depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea considerării recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 13 septembrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 19 octombrie 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.114), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Trifon Varban, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Trifon Varban, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Trifon Varban.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Trifon Varban împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat